

Projektbeskrivelse, 1. version, juni 2009

- BØRNENETVÆRKSGRUPPER I KØBENHAVN - UNGENETVÆRKSGRUPPER I KØBENHAVN

Indholdsfortegnelse

<u>1. Baggrund, formål og kapacitet i projektet</u>	2
1.1. Baggrund	2
1.2. Formål	2
1.3. Kapacitet	2
<u>2. Opstart af projektet</u>	2
2.1. Afklaring af behov	2
2.2. Undersøgelsen	2
2.3. Aldersgruppe	3
2.4. Dialog med andre interessenter	3
<u>3. Målgruppe</u>	3
3.1. Gruppernes sammensætning	3
<u>4. Visitation</u>	4
4.1. Tværgående visitation for børnefamilieteam	4
4.2. Tværsektoriel visitation	4
4.3. Visitation - fordelingsnøgle	4
<u>5. Organisering</u>	5
5.1. Projektleder	5
5.2. Centerrotation	5
5.3. Den valgte model for centerrotation	5
<u>6. Gruppernes ramme, udformning og indhold</u>	6
6.1. Fysiske rammer for grupperne	6
6.2. Tidsperspektiv for grupperne	7
6.3. Efter gruppens ophør	7
6.4. Mål for de første 3 grupper	7
<u>6.5. Indhold, struktur og metoder</u>	7
<u>7. Samarbejde med forældrene og det øvrige netværk</u>	10
<u>8. Dokumentation og evaluering</u>	10

1. Baggrund, formål og kapacitet i projektet

1.1. Baggrund

Socialforvaltningen ansøgte i 2008 Velfærdsministeriet om satspuljemidler til at gennemføre et projekt om netværks- og samtalegrupper for sårbare børn og unge. Socialforvaltningen fik i februar 2009 tilsagn om 3,55 mill. kr. i alt i årene 2009 - 2012

Denne projektbeskrivelse indeholder Socialforvaltningens plan og modeller for, hvordan grupperne tænkes dannet og drevet. Hvis erfaringerne viser, at modellerne må justeres, forelægges ændringerne projektets styregruppe til orientering. Mere omfattende ændringer vil desuden blive forelagt Styrelsen for Social Service til godkendelse.

1.2. Formål

Formålet med initiativet "Netværk og samtalegrupper" er, at skabe meningsfulde fællesskaber for udsatte og sårbare børn og unge (8–23 år). Fællesskaber der på kort sigt skal mindske oplevelsen af at være alene i deres særlige situation. På langt sigt, skal netværksfællesskaberne og samtalegrupperne bidrage til, at de unge kan fastholdes i positive livsforløb

Et centralt projektmål for Københavns Kommunes Socialforvaltning, er at generere erfaringer med børne- og unge grupper. Det er ønsket, at denne arbejdsform, bliver forankret som en naturlig del af børnefamilieteamets tilbud til udsatte og sårbare familier, også efter projektperiodens udløb.

1.3. Kapacitet

Projektet kører sideløbende 2-3 gruppeforløb, således at der gennemføres 5–6 gruppeforløb pr. år. Afhængig af alder, problematik mv. består grupperne af 5–9 børn/unge.

I alt forventes projektet at gennemføre gruppeforløb for mindst 100 børn, unge og deres familier i løbet af de 4 år, projektet løber.

2. Opstart af projektet

2.1. Afklaring af behov

Indledningsvis er omkring 50 medarbejdere, faglige koordinatore og afdelingsledere i Socialforvaltningen, blevet kontaktet skriftligt.

Formålet med den skriftlige kontakt var dels at gøre opmærksom på projektets opstart, dels få en vurdering af Socialforvaltningens behov for netværksgrupper. De er derfor blevet inviteret til at præcisere hvilke børn og unge, der kunne have et behov og glæde af at bruge en netværksgruppe.

2.2. Undersøgelsen

Projektet har modtaget omkring 20 svar repræsentativt fra de fleste børnefamilieteam, og der tegner sig de samme behov på tværs af Socialforvaltningen.

De inviterede medarbejdere peger på, at følgende grupper af børn og (unge) kunne have behov og glæde af at deltage i en netværks/samtalegruppe:

1. Børn med forældre eller søskende, der har en psykisk lidelse.
2. Børn i familier med svær skilsmisse
3. Børn i misbrugsfamilier.
4. Børn med (sociale) vanskeligheder i skolen
5. Børn med ADHD

2.3. Aldersgruppe

Det er vanskeligt at sige noget konkret om aldersgrupper, idet medarbejderne ikke blev bedt om en aldersafgrænsning, men i de fleste svar skriver medarbejderne 'børn', og det formodes, at der tænkes på børnehavebørn, "indskolings-" og "mellemskole"-børn.

2.4. Dialog med andre interessenter

Projektleder har også brugt den første tid i projektet til at skabe få et billede af andre aktørers tilbud, erfaringer og behov i forhold til netværksgrupper for børn.

Her peger ledende socialrådgivere fra blandt andet RegionHs Psykiatriske Centre på et udækket behov for grupper til børn og unge, der har en forælder med en psykisk lidelse/vanskeligheder.

Projektleder har i den indledende research periode været mest i dialog med samarbejdspartnere, der arbejder med indskolingsbørn, og der er på dette tidspunkt i projektperioden derfor ikke et klart billede af hvilke behov og tilbud, de unge mellem 12 og 23 har. Behov for netværksgrupper i denne aldersgruppe vil i løbet af 2010 blive undersøgt nærmere.

3. Målgruppe

3.1. Gruppernes sammensætning

På baggrund af dialogen med samarbejdspartnere, er det planen at starte op med 3 tematiserede børnegrupper i efteråret 2009.

- 2 grupper med børn i alderen 8–12 år, hvor en eller begge forældre (eller søskende) har en psykisk lidelse/vanskeligheder eller et handicap.
 - Gruppe A, med børn i alderen 8–10 år
 - Gruppe B, med børn i alderen 10–12 år
- 1 gruppe med børn i alderen 9–12 år, med forældre, der står i en kompliceret skilsmisse, eller hvor fraskilte forældres indbyrdes konflikter tilbagevendende placerer børnene i solidaritetskonflikt mv. mellem forældrene.

Aldersafgrænsningen er lavet ud fra:

- puljemidlerne er afsat til børn fra 8 år og ældre.
- at researchen på området viser gode erfaringer med at lave aldershomogene grupper (Vestsjællands amts psykiatriprojekter, Københavns Kommunes tilbud til unge med forældre der drikker - "dedrikkerderhjemme", Egmont Fondens "Løvehjerte" og FamilieFokus' forskellige grupper).
- at børnene skal have et vist refleksionsniveau for at få et udbytte af at deltage i en gruppe uden deres forældre
- at man fra en "skilsmisse- børnegruppe" i Sverige har gode erfaringer med at rette tilbuddet mod børn mellem 9 – 12 år, da den lille aldersforskel øger oplevelsen af

fællesskab. Endvidere er børn i denne aldersgruppe specielt sårbare overfor forældrenes konflikt, fordi de ofte er optagede af retfærdighed.

- at der blandt medarbejdere i Københavns Kommune er interesse for at arbejde forebyggende med de mindre børn

4. Visitation

4.1. Tværgående visitation for børnefamilieteam

Visitation til grupperne sker på tværs af børnefamilieteamene i kommunen, sammenligneligt med Københavns Kommunes tilbud "dedrikkerderhjemme". At alle børnefamilieteam har mulighed for at visitere til grupperne i hele projektperioden, sikrer:

- et større børne/unge rekrutteringsgrundlag.
- at arbejdet med netværksgrupper, metoderne/ideerne hurtigere bliver udbredt. Dermed er der større sandsynlighed for, at de bliver tænkt ind i børnefamilieteamets arbejde efter projektperiodens udløb.
- at visiteringen sker kontinuerligt

4.2. Tværsektoriel visitation

Grupperne bliver et tilbud på tværs af sektorer, således at alle i princippet kan henvise til grupperne. Her tænkes udover Socialforvaltningen fx på skolesocialrådgivere, lærere, hospitaler, praktiserende læger mv. Der er flere grunde til at arbejde med et tværsektorielt tilbud.

Hovedpointen ved et tværsektorielt tilbud er at sikre, at nogle børn ikke udelukkes, fordi der ikke foreligger en børnesag. Det er særligt betydningsfuldt for børnene med forældre, der har en psykisk lidelse. Ledende socialrådgiver Lis Zabinski fra Hvidovre Hospitals Psykiatrisk Center oplyser, at ca. halvdelen af de forældre, de samarbejder med, ikke har en børnesag. En anden begrundelse for at udbyde deltagelse i grupperne som et åbent tilbud er at sikre, at rekrutteringsgrundlaget bliver stort nok.

4.3. Visitation - fordelingsnøgle

Visitationen til grupperne sker efter en fordelingsnøgle. 2/3 af børn og unge der kan visiteres til grupperne henvises som et led i en foranstaltning, - dvs. de har en børnesag og henvisningen til netværksgruppen skal fremgå af handleplanen. 1/3 børn/ unge henvises uden at der foreligger en børnesag/handleplan.

Ved at lave denne fordelingsnøgle med overvægt af børn/unge med børnesag, tilgodeses flere perspektiver:

- at børnefamilieteamets hovedopgave er at arbejde med børn/unge, - som har en børne/ungesag.
- at der kan trækkes kommunale oplysninger på den gruppe af børn og unge i forbindelse med evalueringen
- at evt. merudgifter kan søges dækket via børnesagen, fx hvis børnene skal hentes/bringes, eller der er behov for penge til ekstraordinære aktiviteter
- at gruppen af børn/unge uden en børnesag, også kan deltage i projektet.
- at projektet arbejder inkluderende, opsøgende og med et forebyggende perspektiv.

4.4. Visitationsramme og procedure

Visitationsudvalget består af lokale gruppeledere og projektleder.

Visitationsudvalget mødes hver 2. uge eller efter behov og tager stilling til de konkrete
Center for Familiebehandling og Psykologisk Rådgivning – FamilieFokus

henvendelser fra børnefamilieteam og andre Henvisningen sker skriftligt på en visitationsformular, der bl.a. ligger på projektets hjemmeside. Her skal henviser bl.a. oplyse barnets navn, alder, køn, hvilken gruppe, der henvises til, og attestere at forældrene er indforstået med visitationen af barnet.

Der afholdes først 1-2 forsamtaler/visitationssamtaler i gruppens lokaler med deltagelse af forældre, henviser, gruppeleder (projektleder i opstartsfasen), derefter afholdes 1-2 visitationssamtaler med deltagelse af barnet, forældre og gruppeledere.

Der udarbejdes "opmærksomheds-guide" for visitationssamtalerne, med eksempler på spørgsmål der sikrer at vigtige temaer bliver drøftet med forældrene og barnet/den unge. Eksempler på disse temaer er:

- Forældrenes fulde tilladelse til at barnet i gruppen kan tale om familiens situation
- Følsomme oplysninger
- Forældre forventninger til gruppen
- Barnets forventninger til gruppen
- Hvordan ser forældrene deres situation
- Forældrenes deltagelse under og efter gruppens ophør
- De fraskilte forældres samarbejde
- Transport

I forbindelse med visitationssamtalerne indhentes desuden forældrenes skriftlige samtykke til børnenes deltagelse i grupperne og deltagelse i den tilknyttede evaluering.

5. Organisering

5.1. Projektleder

Projektleder er organisatorisk forankret under Center for Familiebehandling og Psykologisk Rådgivning, - Københavns Kommune (herefter CFPR). Projektleders primære samarbejdspartnere omkring opstarten af projektet er: leder og medarbejdere i CFPR, og medarbejdere i Socialforvaltningens Mål- og Rammekontor for Børn og Familier (herefter MR-Børn).

Der nedsættes en styregruppe bestående af ledelsesrepræsentant fra Børnesøjlen i Socialforvaltningen (dvs. MR-Børn og DU-Børn), Center for Familiebehandling og Psykologisk Rådgivning, en repræsentant fra børnefamilieteamchefkredsen og projektleder.

Der nedsættes en følgegruppe, med repræsentanter fra børnefamilieteam, andre institutioner i Københavns Kommune, o.a. der kan inspirere, idéudveksle og følge arbejdet i projektet.

5.2. Centerrotation

Udgangspunktet for det konkrete arbejde med grupperne er, at alle 8 børnefamilieteam får mulighed for at viden om og konkrete erfaringer med at gennemføre gruppeforløb.

Efter projektleders ansættelse, er der arbejdet med flere modeller for hvordan organiseringen og arbejdet med grupperne bedst kan iværksættes.

5.3. Den valgte model for centerrotation

Mellem juni og august 2009 etableres der 3 gruppelederhold med medarbejdere fra de forskellige børnefamilieteam. Hvert gruppelederhold består af 2 børnefamilieteammedarbejdere som

arbejder med en gruppe hver. Hver gruppeleder frikøbes 5 timer ugentlig.

Gruppelederhold kan sammensættes af 2 medarbejdere fra samme lokalcenter, men kan også bestå af medarbejdere fra 2 forskellige børnefamilieteam. Gruppelederholdene kører gruppeforløb i 10-11 måneder, svarende til 2 gruppeforløb i forlængelse af hinanden.

Rotationen i gruppeledermodellen er fremstillet grafisk i figur 1 nedenfor.

Fordele ved gruppeledermodellen:

- Centre skal kun stille med en eller to medarbejdere 5 timer ugentlig pr. medarbejder, hvilket indebærer, at medarbejderne kun i begrænset omfang må overdrage sine opgaver til andre
- Centre kommer til at samarbejde på tværs
- Modellen giver mulighed for at alle centre bliver repræsenteret gennem hele projektperioden, - og giver også mulighed for, at et center kan være med flere år i træk.
- Arbejdet med grupper udbredes på flere medarbejdere og har således en større chance for at blive forankret i børnefamilieteamets arbejde efter projektperioden udløb.

Figur 1: Grafisk fremstilling af centerrotationsmodellen

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
<u>Eks. på Hold 1</u>										Gr. A (X)	(X)	(X)
Gr. A: Center 1+2										Gr. B (X)	(X)	(X)
Gr. B: Center 3+4										Gr. C (X)	(X)	(X)
Gr. C: Center 5+6 2009										(X)	(X)	(X)
2010	Gr. A X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X
	Gr. B X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X
	Gr. C X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X
<u>Eks. på Hold 2:</u>	Gr. D X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X
	Gr. E X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X
	Gr. F X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X
2011	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X
<u>Eks. på Hold 3:</u>	Gr. H X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X
	Gr. I X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X
	Gr. J X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X
2012	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X

6. Gruppernes ramme, udformning og indhold

6.1. Fysiske rammer for grupperne

Arbejdet med grupperne foreslås fysisk forankret i de lokale familiehuse. Lokal forankring har flere fordele:

- Eksisterende familiehuses lokaler er indrettede og klar til at arbejde i og ud fra
- Kort transport for lokale børn, forældre og gruppeledere til gruppens lokaler
- Gruppelederne kender deres egne lokalers muligheder og begrænsninger

Lokal forankring kan også have nogle ulemper:

- Børn fra andre distrikter får lang transporttid
- Familiehuse bliver også brugt til andre aktiviteter, hvorfor der måske skal bruges længere tid på forberedelse af grupperum.

Det kan overvejes om man på et tidspunkt i projektperioden skal arbejde mod at oprette centralt placerede lokaler (fx på Nørrevold, midt i byen). Centralt placerede lokaler kan have flere fordele:

- Centralt placerede lokaler kan have en "central effekt" i omtale, - "I KK har vi vores børne og unge grupper inde på Nørrevold".
- Faste lokaler til arbejdet med grupperne kan betyde, at indretningen "ikke ændrer sig", fordi lokalerne kun bliver brugt til børne/ungegrupper.

Central forankring kan også have nogle ulemper:

- Der vil være en udgift ved at etablere centrale lokaler, som ikke kan dækkes gennem den bevilgede pulje.
- For nogle børn/unge og deres forældre vil det sikkert være et problem at skulle transportere sig uden for deres eget distrikt.

6.2. Tidsperspektiv for grupperne

Gruppeforløbene bliver af 4 – 5 måneders varighed. Gruppen mødes 1 gang ugentlig, 1½ - 2 timer efter skoletid eller 1 gang hver 14. dag i 2 – 2½ time efter skoletid. Der vil blive et løbende indtag med en periodisk lukket opstart af grupperne. Det er muligt for et barn at deltage i en gruppe flere gange

6.3. Efter gruppens ophør

Et ønske er i løbet af projektperioden, at udvikle metoder og modeller, der understøtter, at børnene med hjælp fra deres familier får lyst til og kan mødes efter gruppens ophør. Denne del af projektet er under udvikling.

6.4. Mål for de første 3 grupper

Der skabes meningsfulde fællesskaber i grupperne, ved at skabe et møde mellem børnene, hvor de kan opleve:

- et fortrolighedsrum
- sjove oplevelser og at have det sjovt sammen
- at "jeg er ikke alene"
- at tale om oplevelser i sin familie og få en redskabskasse "til hvad kan jeg gøre i svære situationer?"
- at få viden om fx psykisk sygdom.

6.5. Indhold, struktur og metoder

Støtte og Aktivitetsgrupper er overskriften for grupperne: Indholdet i grupperne bliver en kombination af aktiviteter, udflugter, teater, lege, samtaler og undervisning.

Fast struktur og ritualer i grupperne:

- Forudsigelighed er afgørende for tryghed i grupperne og en forudsætning for at samtaler om vanskelige temaer kan finde sted i grupperne. Derfor vil det være samme mødedag, samme start, afslutning og organisering af møderne i grupperne.

2 gruppeledere til stede, når gruppen mødes:

- Giver mulighed for bedst muligt at kunne varetage hvert enkelt barns behov.
- At gruppelederne har hinanden som sparringspartnere
- At gruppelederne kan indtage forskellige positioner i grupperne.

Brugen af flere "rum" ved gruppemøderne:

- Eksempelvis "Historierummet" og "Aktivitetsrummet", som giver god mulighed for at skabe forskellige settinger. At bevæge sig fra et rum til et andet giver variation og markerer at vi nu skal i gang med noget andet.

Pauser:

- Til at bevæge sig i
- Til at lege i
- Til at få noget at spise/ drikke
- Til at snakke "ustruktureret"

Forskellige metoder til arbejdet i samtale/aktivitets grupper:

Metoderne i grupperne tager afsæt i aktivitetsorienterede, systemiske og løsningsfokuserede ideer.

I grupperne vil arbejdet med og mellem børnene ligge indenfor følgende områder:

- Gruppens ramme
- Dele gode, sjove oplevelser med hinanden
- Dele sin historie med hinanden
- Tale om følelser
- Få viden om
- Blive bedre til
- Kropsbevidsthed

Gruppens ramme

- Kalenderen:

Et ritual som kan bruges til at synliggøre gruppens start og slut. Ved at holde tælling på gruppegangene, som har været, og gruppegange, som er tilbage, fungerer kalenderen som en forberedelse på afslutningen.

- Den "vandrende tryllestav":

Ritual for turtagning - "den vandrende tryllestav", som børnene sender rundt i gruppen. Den kan være god at holde i, når én skal være i fokus og tydeliggør samtidig hvem som har ordet. Metoden skaber en struktur, hvor børnene får mulighed for at veksle mellem lytte og taleposition.

- "Den røde tråd":

"Den Røde tråd" viser konkret de temaer der er arbejdet med i gruppen. Der hænges en rød tråd op i grupperummet, - hvor på der opsættes ark med stikord eller tegninger der symboliserer temaer børnene har arbejdet med. Tegninger er især hjælpsomt for de mindre

børn der ikke kan læse endnu. "Den røde tråd" viser og hjælper børnene til at huske hvad de har lavet sammen i gruppen.

- Samlemapper:
Ved afslutning af gruppemøderne får børnene en samlemappe, hvor alt deres materiale fra gruppetiden samles.

Dele gode, sjove oplevelser med hinanden

- Udflugter:
At tage på forskellige ture/udflugter sammen, som kan give gruppen "det fælles tredje" og have det sjovt sammen ude i virkeligheden (tage i skoven, på stranden, spille rundbold, Vest Amagers legeplads, gå på museum, på restaurant)
- Synge, rytmik
- Tematiserede børnespil:
- Vendespil med "mennesker":

Dele sin historie med hinanden

- Tegne:
Præsenter sig selv gennem at tegne sin egen familie
- Morhuset og farhuset:
Tegne et hus, hvor mor bor, og et hus, hvor far bor, som illustrerer hvem der bor i husene, og hvilken samværsordning barnet har: Hver uge kigges på hvert enkelt barns plakat, - og barnet fortæller hvor det er i denne uge. Præsentation af familie og samværsordning skaber genkendelse og normalisering
- Tegning/foto (tegnaserier, foto med tale bobler):
Tage snapshots af sin familie, sine venner, børnene i gruppen. Lave talebobler og sætte boblerne på fotos med tekst om, hvad personerne siger, tænker osv..
- Teater:
Dramatisere forskellige episoder fra børnenes liv.
- Familiecirkelmetoden:
Præsenter sin familie, sine venner, sit kæledyr og andet, der er vigtigt i barnets liv. Barnet/den unge tegner en cirkel på et stykke A4, og ved hjælp af små cirkler, krydser, trekkanter o. lign fortæller barnet om sit liv og om afstande, relationer mellem mennesker og ting.
- "Words and pictures":
At lave en foto billedbog, der skildrer et udviklingsforløb og i barnets sprog kan være med til at skabe mening om disse hændelser.

Tale om følelser

- Pytondyret:
En ballon med et tegnet surt, vredt, ked-af-det ansigt, som bruges som metafor for vanskelige følelser. Alle børn laver sit eget pyton dyr og giver det navn. Blæse pytondyret op og tale om, hvad der gør pytondyret større. Lukke luft ud af ballonen og tale om, hvad der gør dyret mindre. Hvor i kroppen bor pytondyret.
- Følelsesansigter:
Lave følelsesansigter på fx paptallerkner. (sur, vred, forvirret, glad, ked af det) Børnene kan

ud fra forskellige udtryk tale om hvad de kender, hvordan de har det nu, og hvordan de kan se, hvordan andre har det.

- **Kroppen:**

Tegne kroppen på et stort papir og klistre fx følelsansigter på forskellige dele af kroppen, eller klistre hjerter på kroppen som symboler på vigtige personer eller dyr, som barnet er glad for eller som er glad for barnet.

- **Skalering:**

Løsningsfokuseret metode. Tegne en streg på gulvet med fx et glad ansigt i den ene ende og et ked af det i den anden ende af strengen. Børnene går på strengen (skalaen), og de kan fortælle om, hvor de er lige nu, og hvad der kan få dem til at tage et skridt i den ene eller anden retning af ansigterne.

Få viden om

- **Undervisning:**

Af en voksen, en ung, som har stået i en lignende situation som børnene i gruppen, eller af en ekspert (fx læge)

- **Højtlesning:**

Læse op fra bog, der omhandler temaerne i gruppen. Ved hvert gruppemøde læses et kapitel, der danner udgangspunkt for dagens arbejde

Blive bedre til

- **"Jeg Kan":**

Ben Furmanns løsningsfokuserede metode til at hjælpe børn med at overvinde vanskeligheder, ved at lære nye færdigheder. ('Trolldam Bam hjælper barnet')

Kropsbevidsthed

- **Arbejde med kroppen:**

Børneautoni og andre former for arbejde med kroppen.

7. Samarbejde med forældrene og det øvrige netværk

Et centralt område, som projektet skal have erfaringer med og udvikle på, er, i hvilken udstrækning der skal samarbejdes med børnenes forældre og øvrige netværk.

Inden gruppestart afholdes 2 eller flere forsamlinger med børn og forældre. Se afsnit 4 om visitation. Et centralt tema ved visitationssamtalerne er at etablere et positivt samarbejde og få forældrenes opbakning før, under og efter gruppeforløbet.

Arbejdsskitsen til hvordan forældre/ netværkssamarbejdet kunne se ud er som følger:

- Visitations samtaler med deltagelse af forældre og børn
- Midtvejs familiesamtale og/eller familiemøde, hvor deltagende børn, forældre, søskende og gruppeledere mødes. Formål: at forældrene møder de andre familier og at børnene får mulighed for at vise hvad de arbejder med i gruppen – fx tegninger, lille teater stykke, fotomontager o. lign
- Afsluttende familiesamtale og/eller møde med de øvrige familier. Formål: at sige farvel og runde gruppeforløbet af. At der efter aftale med det enkelte barn, bliver talt med forældrene om, hvad barnet har fået ud af at gå i gruppen og hvad barnet har behov for

fremover.

- Opfølgende familiemøder og/eller børnemøder. Formål: At fastholde og skabe udviklingsmuligheder for netværket mellem børnene og deres familier.

Derudover overvejes andre metoder i fht. samarbejde med børnenes forældre og øvrige netværk. Det gælder fx:

- Netværksmøder
- Familieaktiviteter udover aftalte gruppeforløb
- Forældrekafe når børnene mødes i gruppen.

8. Dokumentation og evaluering

Forløb, aktiviteter og metoder beskrives undervejs og formidles mundtligt og skriftligt af projektleder i samarbejde med gruppelederne, fx om:

- Hvor mange deltagere
- Alder
- Køn
- Etnicitet
- Type af gruppe
- Metoder: hvordan er der arbejdet i gruppen
- Aktiviteter i gruppen

Projektet indsamler desuden data om projektets resultater i forhold til det enkelte barn. Fx via:

- SDQ registreringer af alle børn/unge (SDQ, Strengths and Difficulties Questionnaire, anvendes af SFI og er i 2008 blevet anvendt i Socialforvaltningens afsluttede projekt - Familien i Centrum). SDQ skemaerne registrerer forældrenes vurdering af barnets psykiske og fysiske udvikling.
- Spørgeskema med fokus på netværk, fritid og skole der udfyldes ved barnets/ den unges ophør i gruppen
- Evt. brug af scoreskema på børn/unge (Scott Miller).

Evalueringen og målingen tilrettelægges og gennemføres af MR-Børn og data integreres i det igangværende effektstyringsprojekt på børneområdet.

Evalueringsdesign og konkrete værktøjer udarbejdes af MR-Børn i løbet af sommeren 2009.